

Sitan Kale Fortress - Bansko City

Dimitar Dobrevski¹, Rusana Goleva²

¹National Academy of Arts – Bulgaria

²Freelance icon painter – Bulgaria

Summary: Located in the area Kalyata, only about 5 km. southwest of the resort town of Bansko, “Sitan Kale” (also known as “Kalyata”, “Stana”, “Satan Kale”, “Sitan Kalesi”) is a late ancient fortress, which is one of the largest fortresses discovered in this region. The fortress is late antique and according to experts it was built to guard the Razlog valley and more precisely the Roman road that passed through the valley of Mesta through Pirin and reached the valley of the river Struma. The first information about Sitan Calais came to us thanks to the Byzantine chronicler George Kedrin, who described it as a “remarkable city”, which archaeologists say speaks of its great importance and the important role it played in protecting the “caravan route”. The fortification is located in a strategic place, which allows for fast movement, wide surveillance and extremely good security. It is built on a hill surrounded by steep, inaccessible slopes and is in the shape of an irregular rectangle. The report analyzes the relationship between legends and folk songs with the latest archaeological discoveries and perspectives that are opening up for new research.

Keywords: Medieval Fortress, Folk Songs and Legends.

Крепост „Ситан Кале“ – Банското Сити

Димитър Добревски¹, Русана Голева²

¹Национална художествена академия – България

²иконописец на свободна практика – България

Резюме: Разположена в местността Калята, само на около 5 км югозападно от курортното градче Банско, „Ситан кале“ (известна още като „Калята“, „Стана“, „Сатан кале“, „Ситан калеси“) е късноантична крепост, която е сред най-големите по площ крепости, които са разкривани в този регион. Крепостта е късноантична и според експертите е била издигната, за да охранява Разложката котловина и поточно римския път, който минавал по долината на Места през Пирин и стигал до долината на река Струма. Първите сведения за „Ситан Кале“ са достигнали до нас благодарение на византийския хроникьор Георгий Кедрин, който я описва като „забележителен град“, което според археолозите говори за нейната голяма значимост и важната роля, която е изиграла за охраната на „пътя на керваните“. Укреплението е разположено на стратегическо място, което дава възможност за бързо придвижване, широкоплощно наблюдение и изключително добра охрана. Изградено е на хълм, заобиколен от стръмни, непристъпни склонове и е във формата на неправилен четириъгълник. Докладът анализира връзката между легенди и народни песни с последните археологически открития и перспективи, които се откриват за нови проучвания.

Ключови думи: средновековна крепост, народни песни и легенди.

От легендата за бан Банко до археологическите открития

Българският фолклор е наситен с предания и легенди и никак не е чудно, че всяко дете в Банско знае легендата за бан Банко – последният болярин преди падането на Банско под турско иго, на когото Банско дължи името си (Krastev, 1959: 33). Но тъй като не всички сме от този край, ето какво разказва тя... *„По време на османското нашествие владетел на крепостта „Ситан кале“ бил бан Банко. Той управлявал мъдро и справедливо и се грижел за населението, което живеело разпръснато на малки, отделни махали в близост до крепостта. Когато над България надвиснала опасността от турско нашествие, предвидливият владетел изградил водопровод, с който да осигури достатъчно вода и напълнил складовете догоре с хранителни запаси. Всичко това било сторено, за да може да защити населението и крепостта да издържи на дълга обсада. Когато османските орди стигнали до крепостта, населението било защитено и готово да издържи на няколкомесечна обсада. Така и станало... Турците обградили „Ситан кале“, но нямало как нито да я превземат със сила, нито да изкарат хората навън. Минали няколко месеца, докато накрая на османците им идва идея как да се справят с непокорните българи. Намерили едно магаре и няколко дни го хранили, без да му дават да пие вода. След това го завели до крепостните стени на укреплението и го оставили. Магарето било толкова жадно, че скоро започнало да рови около крепостния зид и така турците открили откъде минава водопровода на крепостта и го прекъснали (местност Чучурите). Останала без прясна вода, крепостта скоро паднала и много от защитниците ѝ били избити безжалостно. В неравна битка с османците паднал и самият бан Банко. Владетелят обаче имал дъщеря – Тодорка (Теодора), която поела отбраната на „Ситан кале“ до последно. Борила се момата яростно, но турците превъзхождали малкия ѝ отряд многократно. За да не попадне в ръцете на нашествениците, Тодорка яхнала коня си и препуснала към Пирин планина, и скочила от един висок връх, който днес носи името Тодорка.“* (Krepostta “Sitan Kale”, n. d.).

В първия етнографски „Сборник за Банско и банскалии“ на братята Димитър и Костадин Молерови намираме описани редица предания и народни песни, разказващи за падането на крепостта „Ситан кале“ години, преди да се направят археологически разкопки: *„В Пирин, в местността Калята е имало крепост, която е принадлежала на голямото селище Шипоцко. Докато се построи тази крепост, Гола войвода (от Банско), за когото има песен в с. Обидим (Гоце Делчевско), е пазил Момина клисура при река Места пет години от нашествия на неприятели, главно като се опирал на крепостта „Момина-Кула“, чиито остатъци от стени се мержелееят и до днес върху непристъпните скали над р. Места. Но враговете нахлули най-после и тръгнали към Разлога, като били принудени да построят изкуствена могила „Пончина могила“ (Топчина могила) срещу крепостта „Калята“, та оттам да я разбиват с топове. Но тя здраво се държала. Тогава те си послужили с други средства. ... След прекъсване на водата крепостта била принудена да се предаде. Част от жителите на Шипоцко избягали към Казанлък и*

образували ново село – Шипка, дето донесли и розова култура. Стари люде в Казанлък и Шипка знаели, че произходът им бил някъде от Разлога“. Особено емблематична като носител на информация е и така наречената „Староразложка песен“, включена в сборника. Информация носят и други народни песни от Банско:

„Банко по двор одеше, бели ръце кършеше. Погледа го Тодора:

Не грижи се, текъ ле, я ке вода войската“ (Radonova, 2010: 65-68, 73-75).

Началото на разкопките се бави с десетилетия, защото специалистите предполагат, че става дума за малка крепост с регионално значение, въпреки легендите и податките в няколко компетентни исторически извора. Археологическите проучвания в местността Калята са започнати през 2013 г. от Владимир Баряков с доброволци от Банско и студенти археолози, когато се разкрива късноантичната крепост „Ситан кале“ (Vladimir Baryakov..., 2015). Още в началото на разкопките археолозите са изненадани не само от размерите на укрепеното селище, но и от големия брой монети, съдове, оръжия от различни периоди, открити тук. Предвид датировката на артефактите е установено, че селището е съществувало и е изпълнявало охранителни функции в периода от III век, та чак до XV век. Експертите споделят, че са имали информация, че в близост до Банско се е намирала крепост, но са смятали, че това е малко укрепително съоръжение, издигнато от местното население за отбрана. От проведените разкопки обаче става ясно, че крепостта обхваща доста голяма територия от близо 10 декара, на която са били разположени множество жилищни и обществени сгради, храмове, отбранителни и наблюдателни кули. Крепостта е имала много по-значима функция, отколкото някой можел да си помисли. Има предположения, че е имало дори затвор и митница, и монетарница. Крепостните стени, които са опасвали мощната крепост, са с дебелина до метър и половина, а на няколко метра от тях още могат да видят следите от рова, който е ограждал „Ситан кале“. Крепостта е с форма на неправилен четириъгълник. Острият ѝ връх сочи на юг. Тук дебелината на стената на крепостния зид е над метър и половина. По височина може да се проследи градежа му. Направен е от ломени мраморни камъни, редове тухли и хоросан, който бил примесен със счукана тухла. Северната страна на зида е по-лесна за достъп, а на петнадесет метра от нея още личат следите от рова, който я е ограждал и предпазвал. Проучванията на крепостта приключват през 2013 г. и ако решите да я посетите, ще можете да разгледате разкритата цитадела, двете отбранителни кули, които са частично запазени, крепостните зидове, градени с ломени мраморни камъни, хоросан и счукани тухли, каквато е традицията на т.н. римски градеж, останки от множество сгради. Вече споменахме, че в селището са открити и много артефакти от различни периоди, които можете да разгледате в уредената експозиция в Историко-етнографския комплекс „Радонова къща“ в Банско. По проект на ОПРР част от разкритата крепостна стена е реставрирана и консервирана. До местностите Ситан кале и Свети Никола е изградена велосипедна алея и са монтирани информационни табла. Археологическият резерват е изключително интересен в научно и културно отношение и неговата реставрация, консервация, експониране и осигуряване на

достъпна среда имат за цел да го превърнат в забележителна туристическа атракция. Към консервираната и експонирана крепост „Ситан кале“ по склона на планината е изградена пътека. Има отделени места за отдих, беседка, дървени парапети, гранитни стъпала и обособени туристически пътечки, по които ще преминете, ако решите да посетите тази забележителна крепост. За съжаление през последните години направените подобрения не се поддържат и са започнали да гният и да се разпадат.

Исторически извори за „Ситан кале“

Първите сведения за крепостта са от византийския хронист Кедрин (края на XI – нач. на XII в. сл. Хр.), който отбелязва: „Ситан е забележителен град...“ – доказателство, че още от онова време е представлявал многобройно селище (Istoriya Vansko..., n. d.). Тази крепост за времето си е била с водещо значение и размери на ключово място, през което се е наблюдавало и охранявало движението по пътя, минаващ през Пирин, близо до река Места. По своето предназначение крепостта не само е охранявала Разложката котловина, но същевременно е служела и за свързочен пункт с крепости от другата страна на Пирин – Мелник, Св. Врач /Сандански/ и по поречието на Места. На изток през прохода Момина кула е пътят за Никопол ад Нестум, на север през прохода Юндола – за Тракийската низина и на запад през прохода Предел – за Скаптопара /Благоевград/ и вътрешността на България. „Ситан Кале“ е функционирала, както през византийския период (4 – 6 век), така и през средновековния (11 – 12 век). Превзета е и опожарена от славяни, хуни, авари и след това е възстановена в средновизантийския период. За жалост впоследствие отново е опожарена около края на 12 век, по времето на Третия кръстоносен поход и отново е възстановена. Последни сведения за превземането на „Ситан калеси“ намираме в архивите на турското военно министерство „харбие-назъри“, записани в края на XV век. „Разлогът“, както тогава наричат цялата котловина, е окончателно завладян от турците 6 – 7 години след падането на Константинопол. Пет години Гола войвода успява да възпрепятства нашествието в теснината на Места, ползвайки като основен укрепен пункт „Момина кула“ (Chuchulain, 2006: 14-18). Това обяснява запазения спомен за съпротивата и използването на топове от турците при обсадата на „Ситан кале“.

Система от селища и крепости

Крепостта не е била единствена. Всъщност се открива цяла система от близко разположени крепости, стратегически свързани помежду си, но разделени от широки 4 – 5 км „прогони“. В тях жителите на многобройните махали намирали спасение при военните набези. Самото разделение на много отделни махали намира логично обяснение, когато анализираме основния поминък – отглеждане на едър и дребен рогат добитък, коне и катъри – на местното население през вековете. Важен елемент е била също търговията, керванджийството и охраната на пътищата,

преминаващи през котловината, което скоро позволява в годините на турското робство (XVI – XVIII век) населението да се замogne. Четем в сборника на братя Молерови:

„... такива старини са намирани и в местностите: св. Петка, Шипоцко, св. Троица и по други някогашни селища/махали около Банско, наричани от народа „троалишча“, сега преобърнати на ниви. В полето в местността Лесича могила има две изкуствени могили – „буньки“, прилични на Пончина могила. Разположението на някогашните селища-махали около днешно Банско, повечето от които са били до Пирин, показва че хората тогава са се стремили да бъдат по-близо до планината, като оставят около махалите достатъчно пространство за извеждане на големите стада от едър и дребен рогат добитък, което е бил основен поминък за банскалии... „Ситан“ – това название, което изглежда има латински произход (city – от лат. civitas е основно градско укрепление Б. м.), говори за отдавнашното присъствие на римляни по тези места. Крепостта „Калята“ турците я наричаха „Ситан Калеси“...“ (Molero and Molero, 2006: 26-27).

Проучванията на Шипоцко започват още през 1987 година като изцяло разкрити и завършени обекти. За значението на селището Шипоцко, в подножието на крепостта, можем да съдим по намерените основи на две големи базилики и множество жилищни постройки. В непосредствена близост до тях са открити и пещи за изработката на строителна керамика, които според специалистите са били необходими за строителството на базиликите.

Крепост „Старото градище“ – (резервна линия и крепост на 4 – 5 км от „Ситан кале“)

„На около 4 км югозападно от Банско, в местността Старото градище, са открити останки от антични крепости. В близост до Старото градище са разкрити тракийски надгробни могили. В местността Доброковвица, в погребение от II век, са намерени остатъци от лекарствени препарати, комплект бронзови медицински инструменти и др. Предполага се, че средновековното селище е било в местността Света Троица. Югоизточно от Банско се намират останките от късносредновековните еднокорабни църкви „Св. Георги“ и „Св. Илия“ – паметници на културата, и укреплението в местността Юлен (по течението на река Дамяница).“ (Molero and Molero, 2006: 93).

Св. Никола – манастир или селище?

„Преданието казва, че „троялишчето“ (остатъци от старинна църква) „Свети Никола“ било манастир. Остатъците от старинната черква, над която шумят няколко вековни борове, свидетелствуват за това. Други никакви следи от някогашно селище не съществуват на това място. Но кога е бил този манастир и какви са били калугерите в него никой не знае. На 200 – 300 крачки източно има водопад, наречен „Скоко“, който шумно разбива водите си на пяна по високи и непристъпни скали. Под водата на една от скалите на първия скок имало писано

нещо за ония времена и за манастира, но водата тук се събира между два високи рида, че не може по никой начин да се отбие и пресуши, за да се прочете написаното.“ (Molerov and Molerov, 2006: 93).

Проучванията в местността Св. Никола започват през 2003 г., когато се откриват основите на раннохристиянска базилика и прилежащ към нея некропол, която е възстановена с дарения след съгласуване и предписания от НИПК. През 2007 г. започват редовни археологически разкопки. Селището се намира в североизточния край на НП „Пирин“, на 1100 м надморска височина и отстои на 4,5 км източно от Банско. Изградено е върху естествен каменен рид с отвесни пропасти от три страни с височина 100 – 120 м. Разкрити са основите на множество каменни зидове, споени с хоросан, постройки и съоръжения със запазена височина до 3,00 – 3,20 м и дебелина – 0,65 м. Всички те са заобиколени от крепостна стена, изградена от много по-големи и обработени камъни, с дебелина 1,10 – 1,20 м, която очертава пространство от около шест декара, включващо вътрешния град. Веднъж селището е било опожарено, но каменните зидове отново са възстановени, само че спойката вече е от глина. От направените сондажи извън крепостния зид, където продължават да се разкриват основите на каменни постройки, можем да предположим, че големината на селището е около 25 – 30 дек. Откриват се множество керамични съдове с различни форми и размери, керамични плочи за строителство и подова настилка, тегули от покривната конструкция, тежести за стан. Железните предмети са най-разнообразни: копия, стрели, ножове, мотики, брадви, игли, кирко-брадви, клинове, пирони и др. Накитите са предимно от бронз и желязо – фибули, гривни, пръстени, обеци, копчета, токи за колан. Откриват се значително количество стъклени фрагменти от прозоречно стъкло и от съдчета с различна форма. Най-голямо е разнообразието от монети, изработени от различни метали и обхващащи огромен период от IV в. пр. Хр. – до XVIII в. сл. Хр. Това е и времето на съществуването на селището според намерените материали до момента. Интересен е и фактът, че никъде в историографията, в изворите и в местните предания и легенди не се споменава името и мястото на това селище, което според откритите археологически материали се е радвало на голям икономически просперитет. Единствено от това място се разкрива панорамата на цялата Разложка котловина и могат да се наблюдават всички стратегически пътища: за Никополис ад Нестум, за Тракийската низина и за Скаптопара /Благоевград/ и вътрешността на България. През 2013 г. разкритите до тогава архитектурни съоръжения са консервирани, реставрирани и адаптирани по проект „Банско – кръстопът на цивилизациите“. Изградени са подходящи туристически пътеки, стъпала и парапети за достъп до археологическия обект с указателни табели. Има и обособени кътове за отдих.

Карагонцко (Капетанско)

„... В местност Карагонцко също са намирани много следи от някогашно селище: тухли, керемиди, връчви, монети, гробове. Гробовете били обградени с каменни плочи. Големината на костите (2 м) в тях показва, че тогавашните хора

били по-едри. Една изкопана връчва била пълна с дрехи. Те били дълги, направени от груба бяла материя и като ги поклащали, преобръщали се на прах. Монетите били златни, сребърни и бронзови. Имало между тях четвъртити с два образа от едната страна и един от другата.“ (Molerov and Molerov, 2006).

В етнографския сборник на братя Молерови намираме и други любопитни легенди, свързани с турското нашествие:

„... До 1912 г. край Банско се извисяваше исполински дъб, наричан „Св. Петър“, свързан с легенда за падането на Турция. Когато турците навлезнали в разложката котловина, поникнали две дъбови дръвчета, две близачета, наречени „Св. св. Петър и Павел“, които след време станали грамадни дъбове... Отдавна, когато „Св. Павел“ бива сгромолясан с ужасен трясък от стихийна буря, тогава Сърбия се освобождава от турско робство. А през 1912 г. в тъмна нощ с голям трясък биде повален и „Св. Петър“. Тогава Турция падна и се освободи разложката котловина от робството...“

„Троялишчето „Свети Митър“, около което се издигат вместо борове дванадесет вековни дъба, посадени, вероятно, в спомен на дванадесетте Исусови апостоли, е било също манастир. Че тези дъбове са нарочно посадени, се вижда от това, че в Пирин дъбови дървета в банския синор никъде няма.“

„В гюлето при р. Места, при троялишчето „Света Варвара“ на много места от скалите извира гореща минерална вода, която лекува много болести. Преданието казва, че някога св. Варвара, която била еврейка и искала да стане християнка, била подгонена от баща си, който не ѝ позволявал това. При бягството си тя стигнала до това място, дето била застигната и убита. От всяка скала, дето паднала капка нейна кръв, избликнала гореща вода, а самата тя станала светица. Ето защо сега скалите са червеникави, а водата лековита.“ (Molerov and Molerov, 2006: 93).

Много са легендите и песните. Досега са проучени и разкопани от археолозите само малка част от предполагаемите обекти. Важно е разкритото минало да бъде по-добре съхранено и проучено, както и водещите историци да вземат отношение, защото въпросите са повече от отговорите. Съществени трудности предизвиква активното конюнктурно строителство на хотели, ресторанти и други туристически обекти върху същите терени, но както се казва: „Най-интересното тепърва предстои...“

Reference:

- Chuchulain, Iv. (2006)** Prinost ili kratko opisanie po istoriata za poselvaneto na gr. Bansko. Pisano na 1927 godina. Kratki ocherki ot moja jivot, ISBN 978-619-7164-05-3, Medinform, Sofia, Bulgaria, 2006, pp. 14-18, // [Чучулаинъ, Ив. (2006) Приносъ или кратко описание по историята за поселването на гр. Банско. Писано на 1927 година. Кратки очерки из моя животъ, ISBN 978-619-7164-05-3, Мединформ, 2006, стр. 14-18]

Istoriya Bansko – Bansko (n. d.). <https://sites.google.com/site/basnkostyle/istoria-bansko>
(viewed by 02.03.2022) // [История Банско – Банско].

Krastev, D. (1959). Bansko (biografijata na edin grad), Darzhavno voenno izdatelstvo, Sofia, Bulgaria, 1959, pp. 33 // [Кръстев, Д. (1959) Банско (биография на един град), Държавно военно издателство, София, 1959, стр. 33]

Krepostta “Sitan Kale” (n. d.). <https://luckybansko.bg/krepostta-sitan-kale/> (viewed at 02.03.2022) // [Крепостта „Ситан Кале“].

Molero, D., Molero, K. (2006). Sbornik za Bansko i banskalii, ISBN-10: 954-649-885-8, ISBN-13: 978-954-649-885-4, Siela, Sofia, Bulgaria, 2006, pp. 26–27; 93 // [Братя Димитър и Костадин Молерови, (2006), Сборник за Банско и банскалии, ISBN-10: 954-649-885-8, ISBN-13: 978-954-649-885-4, Сиела, София, България, 2006, стр. 26-27; 93]

Radonova, M. (2010). Podnozhieto na Perun, ISBN 978-954-92178-7-2, Slavina, Sofia, Bulgaria, 2010, pp. 65-68, 73-75// [Радонова, М. (2010) Подножието на Перун, ISBN 978-954-92178-7-2, Славина, 2010, стр. 65-68, 73-75]

Vladimir Baryakov: Po vreme na osmanskoto nashestvie vladetel na Bansko i na horata v kotlovinata bil ban Banko (2015). <http://m.focus-news.net/?action=opinion&id=35574>
(viewed at 02.03.2022) // [Владимир Баряков: По време на османското нашествие владетел на Банско и на хората в котловината бил бан Банко].

Приложение:

Топоними:

селища – Буга махала, Глазне, Грамадето, Доброкъовица, Каменицата, Карагонцко (Капетанец), Катарино, Палигоден (Панаигоден), Шипоцко (Шипотско),

крепости – „Градище“ („Циганско градище“) в местност Юлен, „Градишка тумба“, „Калята“ (крепост над Разлог), „Момино кале“ (в теснината на р. Места), „Ситан кале“, „Старото градище“, „Тевнички кладене“ (близо до Предела) – затвор, местност Пончина (Топчина, Пунчина) могила, „Църна могила“,

троалища – „Св. Архангел“, „Св. Атанас“, „Св. Варвара“, „Св. Влас“, „Св. Георге“, „Св. Димитър (Митър)“, „Св. Иван“, „Св. Илия“, „Св. Катерина“, „Св. Никола“, „Св. Павел и св. Петър“, „Св. Петка“, „Св. Текла“, „Св. Троица“,

местности – Варницата, Врещек, Голева нива (Хана), Грамадето, Дъбовец, Кефанца, Лесича могила, Рупчовец, водопад Скоко, пещера Хана, Просечен камень, Тодорин връх, Тодорини очи – езера, Тодорова орница, Топилата, Чучурете.

Песен староразложка

Токе ле бела Тодорко, Тодорко от Ситан-града. Изкачила се Тодорка.

Горе на Пирин-планина, на Тодорина вършина. Па се Тодорка провикна:

„Я збирай-те се, дружина, собирайте-се мнозина. Разлошки силни юнаци,

да си нападнем на Мелник, тешко имане да земем. Дочуло се е ф Шипоцко.

И то бе селце убаво; оттам бе мома Бояна; тия бе храбра геройка.

Скоро дружина собрала - се млади силни юнаци. Скоро на върха излезли,
при Тока бела Тодорка. Па си е зачул и разбрал Гола-вода млат войвода;
На той дружина не траси. Едно си фнуче имаше. Само си него заведе.

Той юнак беше от Банско. Още са гласът разбрали фоф градец фоф
Капетанец;

От там бе Пена девойка. Фного бе Пена чуена, чуена и похвалена.

Ке била фного работна. Пена е вода завела от тая Перин-планина,
от тая Бела-река студена, от Тевничките кладенци, през место през
Равно-боре,

Та си е вода извела, по вада вода довела Фоф селцето Карагонцко,
цветице да си навади, гардинка да си разлади, бела ружа и цървена,
босилок и ран карамфил, щото се кичат момите, момите и млади невести.
И Пена гласът разбрала на Тока бела Тодорка. Ах мила младост зелена!

И тия бе чедо народно, от сила затреперила и тия собра дружина
се капитански юнаци. Те беха много високи и с юнаство се хвалеха,
но малко беха трумави. Бързо ги Пена завела, на връх планина извела
при Тока бела Тодорка. Собрали са се набрали до триста души дружина.

Та навървиха към Мелник. Юнашка песен запели. Най-напрет беше вървеше
Гола-вода млат войвода. Близко по него вървеше Тока бре бела Тодорка,
а след нея си вървеше Бояна силна геройка. И гордо тия водеше
Шипоцки млади юнаци. Най-отзади си вървеше Чуена Пена девойка

сос Капетански юнаци, сос сини и зелени баряци. Като лъвове гърмеха
кога до Мелник стигнаха стигнаха и го удариха. Много имане собраха;
двесте товари коприна, коприна и сребро ковано и триста товари бел
бисер.

Та се надзаде върнали и горделиво запели, ке юначки победили.

Победили и сполучили. Малко се време замина и нещастие нападна
на тия села и градове. Тога се пръсна и побегна от Ситан-града народа

*И в Казанлък се заживе. А Шипоцките жители в славната Стара – планина,
дето се нарече и Шипка. От Карагонско кои бегаха, по Загорско се запреха
тамо се зародиха.*

(Записал Гьога Николов Рупчин в Банско, 1900 г., по занятие орач,
земеделец.)

Димитър Иванов Добревски

Национална художествена академия, ул. Шипка № 1, Р. България

d.dobrevski@nha.bg

Gsm: +359 888 714 372

Русанка Борисова Голева

иконописец на свободна практика, бул. „Св. Париярх Евтимий“ № 96,
Р. България

golevarussana8@gmail.com

AUTHOR'S DATA WERE PUBLISHED ACCORDING GDPR RULES AND
PUBLICATION ETHICS OF THE JOURNAL (<http://www.math.bas.bg/vt/kin/>)

Received: 01 April 2022

Accepted: 27 June 2022

Published: 30 June 2022

DOI: www.doi.org/10.55630/KINJ.2022.080104

KIN Journal, 2022, Volume 08, Issue 1

Science Series Cultural and Historical Heritage: Preservation, Presentation, Digitalization

Научна поредица Културно-историческо наследство: опазване, представяне, дигитализация

Научная серия Культурное и историческое наследие: сохранение, презентация, оцифровка

Editors

Prof. PhD. Petko St. Petkov
Prof. PhD. Galina Bogdanova

Редактори/съставители

проф. д-р Петко Ст. Петков
проф. д-р Галина Богданова

Copy editors

Assist. prof. PhD. Nikolay Noev
Assist. prof. PhD. Kalina Sotirova-Valkova
Paskal Piperkov

Технически редактори

гл. ас. д-р Николай Ноев
ас. д-р Калина Сотирова-Вълкова
Паскал Пиперков

© Editors, Authors of Papers, 2022

© Редколегия, Авторски колектив, 2022

Published by

Institute of Mathematics and Informatics
at the Bulgarian Academy of Sciences,
Sofia, Bulgaria

Издание на

Институт по математика и
информатика при Българска академия на
науките, София, България

<http://www.math.bas.bg/vt/kin/>

ISSN: 2367-8038